

GORÉ SRCA

V J E R S K I T J E D N I K

ZAGREB, NOVA GODINA 1948.

GOD. III.

BROJ 1

Vidješmo Zvijezdu nje-
govu na istoku i dođo-
simo s darovima da se
poklonimo Gospodinu.
(IZ MISE)
Na Bogoslovjene

Misli za Novu Godinu

Na početku godine čovjek obično snuje o nepoznatim događajima, koji ćečkaju, pokušava da izgradi u duhu slike budućih dana i svega što želi postići. Sve ono, što nije uspio izgraditi ili dovršiti u prošloj godini, želi nastaviti i dovršiti u prošoj godini, a sve, što je bilo dobro, želi zadržati i povećati. Razumljuje su takove težnje, onesnažujuće su ujveće, ali je potrebno da na početku godine razmislimo i o velikom zadatku svoga života, o svom duhovnom djelovanju.

Već su u starone vječku filozofi opominjali ljudi neka su duhovo razvijaju i usavršavaju. Seneca je poučavao svoje učenike, da traže sreću u svojoj duši, da postaju bolji. I skustvo i mudrost ljudi, tražeći razne puteve, na kojima će pomoći čovjeku, spoznali su istinu, da je za čovjekovu sreću potrebno postići mir u vlastitoj duši. A Krist je donio svjetku takođe zakone, koji i danas kao i nekad mogu ispuniti našu neprekidnu težnju za najvećom i najpotpunijom srećom — miron.

Ljubav, bratstvo među ljudima, prastanje i razumijevanje, za čovjeka, osnov su iskrenog kršćanskog života, koji se ne utječe obmanama ni pred sobom ni pred drugima. Svi jesti o dobrostvu i veličini čovjekove ljestvosti, poticaj je i obvezica za nesebični rad, za plemenite osnove i poštenu nastojanja

A vjera u Stvoritelja i Spasitelja svjete vozi voz iz stanice, na kojoj će se u krasne cvjetne vrtove i podigao divnu kraljevsku palatu, kojoj tada nije bilo ravne na cijelom svijetu.

U istinu, molitva se često smatra sa-

mu ponavljanjem naučenih riječi, rije-
de je to uzdržanje misli Bogu, a jo-
rjeđe posvećenje sebe i svojih djela
Gospodaru nebi i zemlje. A najčišća i
najverežnija molitva upravo je u tome,
da živimo po Božjim zakonima, da lju-
bimo i priznajemo istinu. Njegove ova-
jave Sigurno, zbog naše naravi borimo
se sa slabostima, "opuštašmo i padamo,"
ali dok tražimo snagu i osion u Bogu,
nikako ne možemo tako zalučiti, da
ne bismo mogli naći put u Izveru
neprešusne dobrote i najveća milo-
stida.

Sto nam je, dakle, potrebno na početku
ova godine, kao i ujvejk, kad zapo-
činjemo nova djela, kad stojimo na
raskrsnici između prošlih i budućih
dani? Odgovor je jasan i određen: treba
da ispitamo svoje srce, da otvorenio
i bezobzirno priznamo, što smo činili
krivo! Ni naprosto samo zamarenivali,
pa da odlučimo biti bolji. Naravno to
nije tako. Potrebna je strogost ka svi-
mim sobom, potrebna je čvrsta volja
i Božja pomoć. Potrebno je prije sve-
ga, da budemo na čistu, da je takav
put našeg duhovnog usavršavanja ne-
put, naša vjera, koju možemo naći naj-
čišću radost. Veliki je cilj pred nama,
ali i velika nagrada.

Imendant Isusov

U nedjelju između Nove godine i Sv. Triju Kraljeva slavi se imendant Isusov; to je nedjelja Imena Isusova. Sv. Pismo nam govori o tomu: »I kada se navrši osam dana (od rođenja), da obrežu dijete, nadjenju-
se mu ime Isus, kao što reče andeo, prije nego li se u utrobi zače.« (Lu-
ka 2, 21).

Isus se pokorio zakonu, koji se temeljio na Božjem zahtjevu, kojega je Bog tražio od Abrahama riječima: »Hoću da sklopim savez između sebe i tebe i potomstva tvogog. U znak toga saveza treba da se obreže svaki dječak, kad mu bude osam dana.«

Kod toga obrezanja poteklo je ne-
koliko kapljica krvi. Ono je bilo na
neki način krvni krst i sakrament
Staroga Zavjeta. Premda nije imalo
učinka kršćanskog krsta, ipak je se
dijete po vjeri budućega. Mesec
posvećen, postajalo dijete Božje i pripadalo je izabranom Božju-
mu narodu. Zato je to bila sveta
čibitljaka slava i roditelji su se to-
mu veselili, kao što se raduju i krš-
ćanski roditelji, što im dijete postaje

Time je pokazao da želi, da i mi ra-
do primamo sve ono, što nas stigne,
jer u tom treba da gledamo, da je to
Volja Božja, bez koje ni vlas ne pa-
da s glave.

Crkva je stavila imendant Isusov
odmah na početak građanske godi-
ne, jer time hoće naglasiti, da sve,
što ćemo raditi i podnosići, činimo u
Imenu Isusova. To Ime neka bude svi-
ma kao sunce, što nam svijeti, daje
toplinu i život, »jer nema spasenja,
nego samo u imenu Isusovu, kako
veli sv. Petar. (Dj. 4, 12). To je dakle
ime Crkve napisala na vratima
Nove godine, kao lozinku, s kojom
ćemo stupati kroz cijelu godinu.

Ime Isusovo potječe iz samoga ne-
ba. Andeo je naime Božji javio sv.
Josipu: »Josipe, sine Davidov! nemoj
se bojati uzeti Marije, žene svoje,
jer ono, što se u njoj začelo, od Du-
ha je Svetog; pa će roditi Sina, I
nadjeni mu ime Isus; jer će on izba-
viti narod svoj od grijeha njihovih.«
(Mat 1, 20—21).

Najsvetiiji je dakle nosio to ime,
predragi Sin vječnoga Oca, zato sv.

Pavao piše: »Imenu Isusovom neka
se pokloni svako koljeni on, koji
su na nebu i na zemlji i pod zem-
ljom, i svaki jezik neka prizna na
reka jednom zordom: »Moja je slavu Božju Oca: Isus Krist je Go-
hrana, da vršim Volju Oca svojega.« spodin. (Filip 2, 10—11.).

S VESELJEM U NOVU GODINU

U poonoči 1948. godine jurnuo je to ime pretvoriti pješčanu putaruu u krasne cvjetne vrtove i podigao divnu kraljevsku palatu, kojoj tada nije bilo ravne na cijelom svijetu.

A ipak je umro g. 1715. I kad je ležao mrtav slijesu pred oltarem kraljevske grobnice u St. Denisu, pred kojim je toliko bijeao, uspeo da na govorniku glasoviti francuski klasični govor Massillou (Masjon) i počeo je žalobni govor riječima: »Moja braćo, samo je Bog velik, a čovjek je to samo u Bogu i s Bogom, svojim Stvoriteljem.«

Zato je to jedno od najvažnijih pitanja, je li doista Bog moj Stvoritelj i moja svra ili nije. Jednostavno put se živi i na to treba jasno i sigurno odgovor, a onda prema tomu i vladanje.

Učenjaci kao učenjaci, jedni tvrde

ovo, a drugi ih pobijaju, a oni po-
bjiju one. Život teče i ne stoji ni
pak, koji živimo sada, hocemo već
sada siguran i jasan odgovor, jer
nemamo vremena čekati, da o na-
šem sadašnjem životu ovise naša
vjечna budućnost. A taj siguran od-
govor daje jedino same knjiga Bož-
ja — Sv. Pismo već gotovo dvije ti-
suće godina na mnogo svojih stra-
nicama.

Ona nam kaže: »Boj se Boga i drž
Njegove zapovijedi i u tomu je ci-
jeli čovjek.« Zatim: »Tebi služi sve
stvoreno.« I opet: »Budite svi, kao
što sam svec ja, vaš Bog.« I tako da-
je govor na tisuću mjeseta Biblije
Staroga i Novoga Zavjeta.

Sv. Augustin je rekao: »Tko ne
poštuje pravoga Boga, taj je proma-
šio život.« Nama se to ne smije dogoditi jer
mi hoćemo da idemo putevima Bož-
jim.

Mi naime čvrsto vjerujemo, da je
osobni i razumniji Bog, gospodar na-
šega života i smrti i zato se ne bo-
jimo, ako i ispadnemo iz voza g.
1948., jer naš čeka vječni život u
našem Bogu i Gospodaru.

Mi smo u ime Isusovo kršteni i
postali čjeca kraljevstva Božjeg.
Dakle Isusovo neka nam svijetili
kao zvijezda našega života na svim
njezini putevima. Njega priznajmo u
svakoj pogiblji, u svakoj napasti, a
napose u smrtnom času Pa i Crkvu,
našu majku, šapče u uho po svom
svetčeniku na smrtnom času svojim
vjernima: »Isuse, Isuse, Isuse! U
Tvoju ruku, o Gospode, predajem
dnu svoj!«

Sv. Franjo je klečao jednu cijelu
noc na koljenima i izgovarao s naj-
većom slašću: »Moj Isuse i moje
Svetce!«

Dakle sve u ime Isusovo u Novoj
godini!

Život i Čekan

NEDJELJNE MISLI

NOVA GODINA 1948.

U sv. Misi početna pjesma moći se danas ista, kao u trećoj željenoj Misi: Djelite nam se rodio i Šin nam je darovan; znak vlasti mu je na ramenu, a Ime mu je Andeo velikoga savjetnika. Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer je divne stvari utično.

U početnoj molitvi moli svećenik Zagovor Bl. Dj. Marije: Bože, koji si po plodnom dječanstvu bl. Dj. Marije darovaš ljudskom rodu nagradu vječnog spasenja, podaj molimo te, da osjetimo Zagovor one, po kojoj smo zaslužili primiti početnicu života.

U poslanici (Titu 2, 11-15) uči nas sv. Pavlo, da je Spasitelj došao, da nas nauči, kako da se određemo bezbožnosti i svjetovnih želja, da te traješ, pravđivo i potbožno živimo i tako u kreposti dočekamo drugi dolazak Gospodnjeg na svijetu dan.

Sv. Evandelijski govor o obrezanju (Luka 2, 21): Kad se našršli osam dana da obreži dijetete, nadjevniš mi Ime Isus, kao što se u utrobi zače.

Isus je dobio obrezati: 1. da se ponizmo pokori zakonu i time dokaze, da nije došao zakon dokinuti nego Isupniti; 2. da dokaze, da je pravi čovjek, a da nemaju fantastično tijelo, kako su to kasnije tvrdili neki torjevi.

Obrezanje Kristovo treba da nas ponuka na duhovno obrezanje: na mrtvenje i nadvladavanje tjelesnih nagnutih i strasti. Tvrđovratno životima dobacuje sv. Stjepan mučenik, da su neobrezanih srđaca i uštu! Mi re čemo biti takovi.

SV. TRI KRALJA

6. I. 1948.

Početna pjesma u sv. Misi imenuju Isusa vladarom i kraljem: »Evo došao je vladilac Gospodin u ruci je njegova kr. Jevska čast i vlast i gospodstvo.«

Početna molitva: Bože, koji si danasni dan Jedinorodniku svoga objavio našredom po zvijesti predhodnici, podaj milostivo, da mi koji smo Te već upoznali po vjeri, budeš priveden onamo, gdje čemo gledati Twoju uzvrsnu krasotu.

U poslanici čita svećenik litanijskog protora (60, 106) koji u vidjenju gleda, kako kraljevi dolaze Gospodnjim i donose mu darove:

Ustanu, razvijeti se, Jeruzaleme, jer dove svjetlost tvoga i slava Gospodnjina obasja te: Gle traži će pokriti zemlju i magične narode, a nad tobom će se pojaviti Gospodin i slava njegova u tebi će se vidjeti. I naredi će hoditi u svjetlu tvomej i u kraljevi u sjajnosti koja iz tebe ističe... Mnóstvo dava prekrće te, dramedir i Madijanu i Efe. Svi će se Izabeći i donositi zlato i tamjan, i javljati hvalu Gospodnju.

Nenadamo pusti u krilo noću košljulu, koju je držala u ruci.

— Božić dakle danas?

— Da, majko!

— Dobre. Doći će danas. Pripravite sve.

— Je li na njegovoj postelji uvijek onaj bijeli pokrivač, što sam ga učinila za njega? Danas dolazi.

Pogledi pomilovanja kreću se prema njoj, ali ona nastavlja: — Siromašna moja krv, koliko li sam Božica morala proći tedium svijetom. Ali sada se vraca. Imat ćemo ga za ponoćnicu.

Nikad nije govorila tako dugi, milili su, da bulazni. — Mali Mauricije moj, sjećas li se božićnih Misa prvih tvojih godina, kada si se oslanjao o guknju, da dođei sa mnom u crkvu?

Nenadano neki povučeni, teški korak približuje se k vratima. Svi napnu uši... Kuca.

— On! — kaže čudnovato starica po-kazujući prstom drugima, da otvore vrata.

LITURGIJSKI KALENDAR

CETVRTAK, 1. siječnja 1948.

Obrezovanje Gospodinovo. I kad se našršli osam dana, da obreži dijetete, nadjevni mu ime Isus. Tada je potekla prva kapljica krv našeg otkupljenja: kao jutarnja žrtva, dok će večerom žrtva biti na Križu. Danas nekoliko kapljica krv, a za 33 godine sva predragocjena Krv do zadnje kapi. Danas je i imandat Isusov. S Njegovim imenom započeva nova gradska godina. Neka bude cijena njemu posvećena!

PETAK, 2. siječnja.

Sv. Maksim, opat, rođen u Francuskoj g. 583., a umro 1. I. 625. Kad su ga roditelji htjeli označiti za bogatu, lijepu djevojku, pobegao je u pustinju.

Sv. Odilo, vrlo učen, dugogodišnji opat glasovitoga benediktinskog samostana u Clunyju (Klavji). Umro 1. I. 1048. On je prvi uveo Dušni dan iz Sviju Svetih, kai je Papa Ivan XVIII. prislijedio na cijelu Crkvu.

SUBOTA, 3. siječnja.

Sveta Genoveza, djevica, zaštitnica grada Pariza, rođena g. 422. u Narteru kod Pariza, a umrla 502. u Parizu. Odlukovala se u ljubavi prema bliznici.

NEDJELJA, 4. siječnja.

Prezveto Ime Isusovo. Krist je ponio sam sebe i bio je poslušan do smrti, a do smrti na križu. A za to ga i Bog uzvizi i darova mu Ime, koje je nad svako ime. — Sv. Tito biskup. Pokrovio ga sv. Pavlo u Korintu i poveo ga sa sobom na apostolski sabor u Jeruzalemu, i povjeravao mu važne zadatke. Upavljao je crkvom na Kreti, i propovijedao je i u Dalmaciji. Sv. Pavao mu je pao poslanicu, kakvi treba da budu duhovni pastiri.

PONEDJELjak, 5. siječnja.

Sv. Telesfor, papa, mučenici u Rimu († 136). — Sv. Simeon Stupnik (Silita). Na riječi Sv. Pisma: »Blaženi žalosi, jer će se utješiti« a čuvši, da molitva,

iz Evandelija (Mat. 2, 1-12) čita svećenik o dolasku mudrača izdaleke zemlje u njihovo poklonu djetetu Isusu i darivanju zlatom, tamjanom i plemenitom masti. Predvodila ih je čudnovatna zvježđana.

Kraljevi se klanjaju Isusu, makaju je dijete i makar leži u stali. Ne budi ih Njegovo siromaštvo i slabost. Praznjava, da je to dijete Bog. Čestitajmo kraljevima! — mi ne tražimo Isusa u bogatstvu i časti, nego u siromaštvu i poniznosti.

SUBOTA, 10. siječnja.

Danas se čita sv. Misa kao na blagdan Bogovačnjavanja.

Jedna crna slika ulazi.

— Sto hoćeš? što ste? Ma koje bilo vaše ime, budite dobrodošli u našu kuću noći Gosподje.

Starica je uznenarena:

— Mauricije! — bulazni.

— Ali ne, majko, to je neki prosjak, starac...

— Ne, — ona se protivi — to je on! — tako dugo sam ga čekala i ja se varam. Kako da ga ne poznate?

Govori, govori Mauricijel.

Ali prikaza nema glasa. Pao je nječice prekoravši prag, uzdrman nekim dictionjem, i ganuće mu ne da nitrije niuti pogleda.

— On je! — ponovi starica nenadano obajšana i diže se.

Dije se i stupi prema starcu.

Ali na dodir se suknje, koja ga dočiže, čovjek izgubljen, skitalica, grabi tu suknju, ljubi je, i jedar mu krik izlazi iz ukročenog grla:

— Majko Božić! S vama napokon.

(Talijanski napisala Rita Fambri)

poniznost, suze i strpljivost u nevoljama vode do ove nebeske utjeche, otisao je u pustinju i podno brda Telanise kod Antiohije živio na stupu 37 godina prveči najstrožu pokoru u poniznosti, čineći svetuču čudesu i propovijedajući Evangelje poganima († 459). Njega su na Istoku mnogi nazivali živući na stupu. Na Zapadu je to činio samo mnogi Vulflasko kod Trieri, ali je na biskopovo zapovijed do napustio. — Istoga dana sponzena na mnoge Mučenike u Tebaidi u Misuri za Dioceziju.

UTORAK, 6. siječnja.

Sv. Tri Kralja ili Bogovačnjavanje (Epifanija). Danas se Krist objavio svjetu kao Sveti Božji i Spasitelj. Crkva to počakuje u tri događaja iz života Isusova: Prvi događaj: poklon svetih mudracima. Njima, kao zastupnicima pogana objavio se Isus kao Sveti Božji čudovitom zjevdom. Drugi događaj: Isusovo krištenje na Jordanu. Tretji događaj: Isusovo krištenje na Jordanu (»Vodoušće«). Tu je neko ki Ctac pričao Kristu za svojeg ljubljenoga braću Sina. Tredje: događaj: prvo čudo na svadbi u Kani. Tu se Krist objavio kao Sveti Božji čudovitom zjevdom. Racijem posege za njima, i za čas dobiti svoj normalni stav, sa željnim komadićima oni su se mogli tako dobro držati u ravnoj posjetu, prevratali se, ostale ležati, plivaju koso, ukratko — manjkao im je osjećaj ravnoteže; nisu više osjećali, što je dole, što gore, gdje je središte zemlje. Sada posuđe željnjog iverja, po akvariju. Raci odmah posege za njima, i za čas dobiti svoj normalni stav, sa željnim komadićima oni su se mogli tako dobro držati u ravnoj posjetu, prevratali se, ostale ležati, plivaju koso, ukratko — manjkao im je osjećaj ravnoteže; nisu više osjećali, što je dole, što gore, gdje je središte zemlje. Sada posuđe željnjog iverja, po akvariju. Raci odmah posege za njima, i za čas dobiti svoj normalni stav, sa željnim komadićima oni su se mogli tako dobro držati u ravnoj posjetu, prevratali se, ostale ležati, plivaju koso, ukratko — manjkao im je osjećaj ravnoteže; nisu više osjećali, što je dole, što gore, gdje je središte zemlje.

Ono, što je racima onaj mali kamenčić, da im naime daje ravnotežu, to su nama Božje misli.

Vječne Božje misli i Božje riječi moramo primiti u svoju dušu; moramo se ravnati prema njima, i ne smjetimo dopustiti, da nas ista zavede na drugi put.

Božje misli, Božje riječi bile su nam saopćene već na majčinom krilu, od učitelja i svećenika u školi; svjedorno su nam prizvane u pamet u propovijedima, u vjerskom pouču. One su ukratko sabrane u katekizem. O, kad bi ovu malenu knjigu visoko cijenili i edrasi! Naš je vjerski nauk najvažnije, što mi učimo i što moramo znati. »Blago čovjeku koji nađe mudrost! Ona je dragočenja od svakoga blaga, i sve, što čovjek može začeljeti s njom se ne može usporiditi... Ona je stablo života onome, koji je prigril. Tko je drži čvrsto, streljan je! (Prile 3, 13-18).

Pred sestsetom godinom umro je Tropelong, jedan od najvaljanjih francuskih pravnika, predsjednik francuskog suda. Kad je već primio sakramente umruci, rekao je: »Poslike nego bovjeg toliko uči, toliko proučava i dugo proživi, uvidi, kad mu se približi smrtni čas, da je jedna istina katekizam.«

Kad je August Reichensperger osjetio, da mu se primile konac, reče: »Ja sam svršio s ovim svijetom, on me više ne uznemiruje. Izvšio sam svoj dnevni posao i spremam sam umrijeti... Kratko vrijeme, što mi preostaje, želio bih se pozabiti stvarima vjere. Cijajte mi katekizam, jer se na nj možemo povratiti!«

I riječ na ovim stranicama hoće, da nam u dušu urone Božje misli, Božje riječi i to u vezi s katekizmom; hoće da nam pomognu naći pravi smjer te prislijedi k istinitom, vječnom cilju. Samo treba naći otvorena i spremna strana.

IRSKA ZA MISIJE

Akcija irskih misionara sve više napreduje. Još za vrijeme rata, kad je misijski rad slabije napredovao, Irski je vrlo mnogo pridonjela radu katoličkih misionara. Taj svoj rad za misije Irski je nastavila — poslike svršetka rata, tako da se nove irske misije postaju načale i u Nigeriji, Keniji i Australiji. Broj misijskih sredista, kojima upravljaju irski misionari prelazi jednu stotinu.

HODOČASCE U BUDIMPEŠTI

Više od 1000 teških bolesnika, invalida, slijepaca i hromih dovezlo se nedavno u Budimpeštu Lurdskoj Gospi u Maria-remete. Održana je procesija sa svjećama, pri čemu put nakon rata, kojeg je prisustvovalo mnoštvo naroda. Svakaki je bolesnik bio posebice blagoslovjen sa Presv. Sakramentom.

IZ KRŠĆANSKOG NADKA

3. Pulokaz je Bož u riječ

Covek se može nešto naučiti i od raka! Neki je bečki profesor, koji je umro pred više godina, putem mnogih pokusa iznio na svjetlo, da raci na dnu svojih ticala imaju mali šuplj prostor. U njih oni uzruši mali kamenčić. Kamenčić im daje osjećaj za ravnotežu, jer ih on pri svakoj promjeni položaja pritište na drugu stranu. Kad se rak ljušti, svlači se sa sebe svoje staro odjelo i pri toj izmjeni ruha izmjeni se i kamenčić. Sada je ovaj račni profesor znamljiv pokus: on je brižno odstranio iz akvarija (vodeni prostori), koji drže rake na bečkom životinjsko-fiziološkom zavodu, sve kamenčice i sve dijelice odbaćene da vrijeme ljuštenja. Racijem posjeti se ostale ležati, plivaju koso, ukratko — manjkao im je osjećaj ravnoteže; nisu više osjećali, što je dole, što gore, gdje je središte zemlje. Sada posuđe željnjog iverja, po akvariju. Raci odmah posege za njima, i za čas dobiti svoj normalni stav, sa željnim komadićima oni su se mogli tako dobro držati u ravnoj posjetu, prevratali se, ostale ležati, plivaju koso, ukratko — manjkao im je osjećaj ravnoteže; nisu više osjećali, što je dole, što gore, gdje je središte zemlje.

One, što je racima onaj mali kamenčić, da im naime daje ravnotežu, to su nama Božje misli.

Vječne Božje misli i Božje riječi moramo primiti u svoju dušu; moramo se ravnati prema njima, i ne smjetimo dopustiti, da nas ista zavede na drugi put.

Božje misli, Božje riječi bile su nam saopćene već na majčinom krilu, od učitelja i svećenika u školi; svjedorno su nam prizvane u pamet u propovijedima, u vjerskom pouču. One su ukratko sabrane u katekizem. O, kad bi ovu malenu knjigu visoko cijenili i edrasi! Naš je vjerski nauk najvažnije, što mi učimo i što moramo znati. »Blago čovjeku koji nađe mudrost! Ona je dragočenja od svakoga blaga, i sve, što čovjek može začeljeti s njom se ne može usporiditi... Ona je stablo života onome, koji je prigril. Tko je drži čvrsto, streljan je! (Prile 3, 13-18).

Pred sestsetom godinom umro je Tropelong, jedan od najvaljanjih francuskih pravnika, predsjednik francuskog suda. Kad je već primio sakramente umruci, rekao je: »Poslike nego bovjeg toliko uči, toliko proučava i dugo proživi, uvidi, kad mu se približi smrtni čas, da je jedna istina katekizam.«

Kad je August Reichensperger osjetio, da mu se primile konac, reče: »Ja sam svršio s ovim svijetom, on me više ne uznemiruje. Izvšio sam svoj dnevni posao i spremam sam umrijeti... Kratko vrijeme, što mi preostaje, želio bih se pozabiti stvarima vjere. Cijajte mi katekizam, jer se na nj možemo povratiti!«

I laici imaju svoju misiju. Crkva ne potrebuje samo svećenike, nego i pjesnike i pisce epoče, profesore i govornike, koji se u svijetu bore riječi i primjerom svojim izražavaju svoju vjeru u Boga, a dolaze onamo, kako svećenik ne može stići.

(Amadej Gilliard)

Tiha noc

Na salzburgško-bavarskoj granici, uz rijeku Salzach leži Armsdorf, maleno selo, koje je postalo slavno i poznato cijelom svijetu odakd u se njemu godine 1818. rodila, ako ne najznamenitija, a ono najpoznatija i najomiljenija božićna pjesma: »Tiha noc, blažena noc«.

Bilo je to na Badnju večer godine 1818. U susjednoj seli Oberndorfu, središtu župe, spremao se pomoći svećenik Josip Mohr, da pohrbi u susjedni Armsdorf gdje će kod tamоšnjeg učitelja i prijatelja Franja Gruber-a ugodno proboravati Badnju večer. Prije ponosne vratiće se da se oba u oberndorfskoj crkvi, gdje ih čeka posao, jednoga pred olтарom, a drugoga na pjevalištu kod orgulja.

Mohr je žučiočičina, što će doći k prijatelju praznih ruku i ne će ga moći razsjetiti s nikavim darom. Namjeravao je da mu složi kakvu pjesmu, koja će stići do tih dana, ali ono nije moglo doći, niti mu napamet nije mogla doći niti mu zadržao, a razmisljavao.

Moht je zamračio, kad je Mohr stupao po znamenjem putu prema obližnjem Armsdorfu. Svuda oko vlađao je potpuni mir. Na čitavom putu nije stio žive duše. I baš na tom samotnom putu izraz zimskog noću, koju je iz tamnog neba rasvjetljavalo tisuću sjajnih zvijezda, poceli su dolaziti pušnici samo od sebe stihovi, radi kojih se je cijelo poslje podne udaljilo trudio.

»Tiha noc, blažena noc...«

Kad je Mohr stugao do armsdorskog škole, dovršio je vec te kritice nove božićne pjesme. U vezi je napisao kanticu na komadič papira, usao zatim u sobu, gdje je nakon sruđanog pozdrava odmah počiočičnu svojemu prijatelju i njegovoj sestri novu, teli složenu pjesmu. Bila je tako jednostavna i ljepe, da je gamula ola slasačka.

Mohr je legao u susjednoj sobi nadvan, da se malo odmoriti, i zaspao, a učitelj Gruber se nikako nije mogao rastaviti od pjesme. Pročitao ju je drugi, pa treći put, zahvalila ga je tajna sila i za čas je napisao tim riječima: zgodan naprijev. Sa sestrrom, koju je pozvao u kuhinje, zapjevali su novu pjesmu. Brat ju je prativ na krov. Kao što su riječi ove pjesme bile jednostavne, tako je bio jednostavan i naprijev, dozajlo je iz čiste duše i siza u srcu. U susjednoj sobi se je medutinje Mohr probudio i nemalo se začudio, kad je čuo svoju novu pjesmu već ugažljivom. Pjesma ga je tako udovuljila, da je zamolio Gruberu, da je zapjeva sa sestrom kod ponosne gorovoreći mu: »Uzmi sa sobom kitaru i zapjevajte me mojim župljanim!«

Crkva je bila već rasvjetljena. Kad je svećenik otpjevao evanđelje i svršio propovijed, učitelj i orguljač Gruber zaigrao je na svojoj kitari nekoliko akorda i po crkvi se oglašila pjesma. Brat i sestra su je pjevali i narod ju je pobozno i uhišeno slusaо. Otpjevali su prvu, otpjevali drugu kiticu i gile! Kad treće su se već spojili s njihovim glasovima glasovi cijele župe, pjevali su svu, muškarci i žene, mlađadi, djevojke i dječaci. Naprijev je zahvatio narod neodoljivo silom i osvojio svarsca... Tako se je pjevala ova prelijepa božićna pjesma po prvi put kod ponosne godine 1818. u oberndorfskoj župnoj crkvi.

Iz ove je crkve pošla ta pjesma u svijet i osvojila skoro sve narode. Prevedena je na sve jezike i po cijelom svijetu pjevaju na Božić ovu pjesmu, koju je složio pred samu ponosku oberndorfski pomoći svećenik Mohr i ugažljiv armsdorski učitelj Gruber u 1818.

U obersdorfskoj crkvi podigli su toj pjesmi čelični spomenik. Iz bronce seliveni spomenik predstavlja svećenika-pisnika Josipa Mohra, kako zanesen sluša andeosko pjevanje, između stoli u učiteljskim. Franjo Gruber i pravu pjevanje sa svojom kiticom.

MUDRACI I HEROD

Sv. Evandrel st. Matej ocrtao nam je u svom Evangeliju dva veoma značajna dogadjaja iz Isusova djetinjstva, koji pored svoje povijesne važnosti imaju također svoje duboko prečišću ili tipsko značenje. To je dogadjaj poklonstva pobožnih mudraca Božanskom Djetetu Isusu u Herodu okrutno zlodjelo potomu betlehemске djece.

1. RAZLOG DOLASKA POBOŽNIH MUDRACA

Po mnogim proučanjima Staroga Zavjeti Bog je točno počeo s svojim odabranim narodom o tom, da se u određeno vrijeme imaju raditi iz Davidaovo pleme, potomak, koji će biti znameniti Kralj. Žudjeni Mesija ili Spasitel ne samo odabranog naroda nego i svih drugih. Pošto su se obredili nebrojeni tami i žalosičari ljudske povijesti, spretni, temni zablude i proljevanjem krv u strašnim ratovima, očekivao je pravovjerni pak odabranog naroda Mesija, kao svjetlo za rasvjetljenje neznačajnog naroda i slavi Izraelskog naroda. Ta ko se razabire, da je riječi o prebožnjem starecu. Simeoni, sto ih je izrekao po preročkom nadahnutu Dušu Svetoga, kad je primio u svoj naruci Božansko Djetešće Isusu prigodom prikazivanja u hramu (Luk. 2, 30-31). Iz Simeonovih riječi: »Ilet su vidjele moje oči. Tvoje Spasenje, koje si priravio pred svim narodima...«, očitovalo je, da su i pravoverjni Izraeliti znali, da taj Spasitel neće doći na svijet samo radi njih, nego radi spasenja svih naroda, na svijetu i svega čovječanstva.

Ali Bog se u svim nedokucivim proučištvima prvo nije također za to, da o isti dolaska znamenitoga Kralja Spasitelja budu poučeni i oni narodi, koji su inače latali u ramu neznačajnosti. Tom je cilju trebalo poslužiti nešto, što je inače malo značajne teške i bolne kazne izraelskog naroda za njegovu nevjenu. A to je bilo asirsко i babilonsko suđenje, za vrieme koga su dijelovi odabranog naroda bili raspršeni širom

dalekih krajeva, gdje su stanovali neznačajni narodi. Među pripadnicima tih naroda našlo se ljudi, koji su s dušom i znanjem počeli upoznavati nauku Bogom nadahnutih knjiga, iz kojih su izraelski zarobljenici u teškim danima svog sužanstva erpili jednu utehu. U njima je nameće bilo pročrteeno i njihovo izbjavljanje po pojavi Mesije i njihova slavnoga Kralja, koji se imao pojaviti kao sjajno svjetlo, iz visine, kao zvijezda iz potomstva patrijarha Jakova i kao »zelje iz Izraela«, da kde obduren kraljevskim dostojanstvom.

Među istočnjacima prednjooazijskim naroda, raspoređeno među Kaldejcima i Perzijcima, bio je u davnim prekršćanskim vremenima osobito poznat stalež »magi« ili mudraca. Oni su se odlikivali mudrošću i poznavanjem tajnih stvari, u kojih nije bio upućen običan prostorij svijet. Napose je privlačila njihova pažnja čarobna pojava zvjezdanoget neba, značajna za tamošnje krajeve, gdje radi stalačnih vrednina noći sjaj zvijezda dolazi do puno jačeg izražaja, negoli kod nas. Premda je medu magima bilo rašteno o zvijezdama i mnogo praznovjera, koja se zvalo astrologija, ipak je medu njima bilo i takovih, koji su u veličanstvenom poretku zvijezda nazrizjivali i veličinu njihova Stvoritelja. A to je poznato i da mnoge čuvane zvjezdunce (astronomice) novijeg vremena (Kopernika, Keplera, Newtona, Herschella, Gaussa, Laplace-a, Sebeh-a i druge), koji su na temelju veličanstvenog poretku svemirskih tjesla bili duhovito utjecani, da mora postojati još bogji Stvoritelji Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremenog Stvoritelja svemira. Kod istočnjaka pak naroda mnogi su osim bogova Stvoritelja Bog. Za njih je zvjezdunje nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio ono koje mu drago narodnosti i jezika. I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svevremen

BOG JE LJUBAV

U tijoj tamnoj noći dolazi k Isusu bogati i naobraženi farizej Nikodem, plemeniti čovjek, željan istine, da bolje upozna Isusa i Njegovu nauku.

Obzir i strah pred njegovim drugovima farizejima zadržao ga je za lada, da nije pristupio k Isusu javno, po bilo danu.

U prijateljskom razgovoru kaže mu Isusu među ostalim naukama i razjašnjenjima: »Tako je Bog ljubio svjet, da je Jedinočestno svoga Šina poslao na svjet, da svatko, koji vjeruje u Njega, ne pogine, već da imade život vječni.«

Bog-čovjek Isus Krist učio nas je riječju i primjerom ljubav. Djive zapovijedjaju ljubavi: »Ljubi Božu i bližnjega svoga (božjeg),» naročito je naglasio, te je rekao, da o ovim djvima zapovijedima ljubavi ovise sve ostale zapovijedima.

In Njegove ličnosti izbjigala je stina ljubav prema Bogu i čovjeku.

On, najsvjetiji, primao je grijesnike; On, same, Mudrost, okupio oko sebe priproste neuke galilejske ribare; On, samo Božanstvo Veličanstvo i neizmjerivo Bogostvo, priblijedio se je čovjeku, koji jede svoj kruh, znova svoju trudu, i čovjeku, koji strada, u liku pristroga sramašnog radnika tesara.

Stogod On, Bog-čovjek, misli, osjeća, govori, radi, sve je to prožeto ljubavlju prema Bogu i čovjeku.

O sebi govori: »Ja sam dobar pastir, i svoj život položam za ovce svoje. I poželi te sam život na drvu križa za nas.«

On pak traži i od svojih sljedbenika – svaki je čovjek dužan da sledi Onoga, koji je Put, Istina i Život – da budu prožeti onomu ljubavlju, koju je On donesen na svjet. »Ljubite se među sobom, kao što sam vas ja ljubio. Po tome će znati svjet, da ste vi molji učenici, ako se ljubite među sobom, kako sam vas ja ljubio.«

U nizu dirlnih pouka u nenatkrivljivoj propovijedi na gori istiće se kao bruseni dragocjeni kamen zapovijetljive ljubavi i prema neprijateljima: »Ljubite neprijatelje svoje i molite za one, koji vas progone! Tada ćete biti dječa svoga nebeskoga Oca, koji pada da Njegovo sunce izlazi nad dobrima i zlima, i daje da dazdi na pravedne i grijesnike.«

Učenici Isusovi ističu ovu Gospodinu zapovijed ljubavi. Ivan, apostol ljubavi, veli: »A ovo je zapovijed Njegova (Boga), da vjerujemo u ime Njegova Šina Isusa Krista i da ljubimo jedan drugoga, kao što nam je dao zapovijed... Ljubljeni, ako nas je Bog tako ljubio, i mi moramo ljubiti jedan drugoga.«

Davan hvaloslovje ljubavi Izriči sv. Pavlo apostol u svojoj prvoj polsanici Korintčanima, gdje govori, da čovjek, pa makar imao razne darove i dobra svojstva, ali ako ne bi imao ljubavi, bio bi ništava.

Kao što bi i u svoj vidljivoj prirodi, koja nas okružuje, sve propalo kada ne bi bilo topote i svjetlosti, ne bi grjate sunce, tako je i duševni, a još više duhovni život pojedinočeg čovjeka, kao i lječiće zajednice mračan i hladan, ako ne prolazi nehom našeg života sunce Ljubavi.

Istaknu i povijest nam svjedoče, da je tome tako.

Henrik Ibsen (1828–1906), norveški dramatičar svjetskog glaza, iako nije pozitivni kršćanin, postavlja u svojim dramama: »Brand», u usta glavnog junaka Branda na umoru ove riječi: »Kaži mi, Bože sada u mojoj smrtnoj tjeskobi, zar nije za spas dostatna čovjekova volja? – Brand je bio bez ljubavi. – Kroz grmljavini čuje se odgovor: »Bog je Bog ljubavi.«

Kršćanstvo je nauka ne samo Istine već i Ljubavi. Usporedno idu živa jaka vjera i djelotvorna pozitivna ljubav. Kada propada živa vjera, propada i ljubav, i obratno. Kača propada nesebitna pozitivna ljubav, propada i vjera.

Buduća svetica

U nepreglednom mizu svetaca, blažešnika i časnih osoba, koje još čekaju na čast oltara, svaki ima neke svoje poznate oznake, po kojima se raspoznavaju mrtvi, kojima ga je Bog od kovača kod Ane Katarine Emmerick te su takva obilježja: 1. razaznavanje grijeha, 2. Preuzimanje tutih patnja; 3. prepoznavanje ljudi.

Što se tiče razaznavanja grijeha, zaoblježeno je o Ani Katarini, da je još od djetinjstva imala posebni vizionarski osjećaj o mjestima, koja su okupljala na grijehom. Ili gdje je izvršen grijeh.

Prolazeći pokraj zemljišta, gdje je bilo počinjeno kakvo ubijstvo ili razbojstvo,

vidjela bi kako se diže mračan d'm,

koji n'kome drugom nije bio vidljiv.

Stoga je grijeh izazivao kod nje takvu odvratnost, da ga se čuvala kao i veštice.

Ana Katarina molila je neprestano od Božja milost, da može triptati za druge. Dr. Wesener je, iznenaden njezinom i njezinicom, potraje promatrao bolesnicu i ustanovio ovo: njegovi pacienti ozdravljali su benediktno od različitih bolesti, ali je ujedno odmah opazio, da se ta bolest pojavit će na Ani Katarini. Kako ta bolest nije bila njezina vlastita, to bi se ona nakon nekoga vremena neodjevljana izgubila, kada je trebalo, da Ane Katarinu treba da preuzme, nečiju drugu bolest. U izmaku izmedu toga ona je bila i osjećala se putopis zdravom, iako slabom; to je i učulo, da sestre u samostanu, koje i toliko nisu razumjele vanrednu pojавu svoje susestre, nisu uzimali ozbiljno njezino bolesno stanje, premda je ona neprestano trpjela. Napokon se te njezino preuzimanje tudihi bolesti očitovalo na neobično uzvišen način: prenošenjem muke Isusove na njezino tijelo, što se i vidno pokazalo ranama ili stigmatizacijom.

U odnosu Ane Katarine prema ljudima, začinjavaće čemo tri značajna služba: Vrlo je lijeppo označila njezin odnos prema ojezini duhovniku Abbottu Lambertu, Ana Krane, protestantsku obraznicu i poznatu njemačku spisateljicu, koja je god 1921. napisala vrlo lijeppi životopis Ane Katarine Emmerick i vjeća: »On je bio jedini koji je u samostanu imao pojma o natprirodnom milostištu, koji je bila odlikovana Ane Katarina. Starac nije bio ni mudar ni učen, ali je imao vjernost i bezazlenost pravih kršćana. On je rekao sebi, da tu ima posla s Božjom obdarivanjem. Stoga se zauzeo za nju i davao u boj ketač, kad nešto od svoje mršave plaće, da može sebi nabaviti najpotrebitnije stvari. Cesto bi joj donosio i sv. Prćest. Za vidiću sestre nisu smjele znati, da kojim njihovim trošne duše nisu ni čescnile, ali joj ga ipak ne bi pristupile. Lo niti stariac bi ustajao u zoru, da četuo i prije da džaza donese zaručnici Muke nebeskog Kršća. Kad je samostan bio raspušten, uzeo je – kako je već rečeno – abbé Lambert Anu Katarinu k sebi. Ona je nastojala, da mu olakša brige u kućanstvu. »Ali prije svega dala je starcu, koji je bolujući pomalo um-

U crkvenoj godini svi nas blagdani potiču na tihu predanju ljubav prema Bogu i pozitivnoj ljubav prema bliznjemu, a napose biva to u vrijeme Božića, koji donaša u vješta crsu u ovo blagdan zimsko doba zrake punе svjetlosti i topline.

To jedino urećuje čovječju dušu i unosa u nju onaj mir, što ga svjeti ne može dati. To je dan svjetlosti, topoline, duhovnog čara.

U duši vjernog počuvenog kršćanina odjeknu silnou snagom riječi, koje dožeboju i božićnim sv. Misama. Objavila se je dobrota i čovjekoljublje Svetitelja našeg, Boga... Svi krajevi zemlje viđaju spasenje Boga našeg: zato neka kliče sv. zemlja. Jer je očitovalo Gošpodin svoje spasenje; objavio je pravdu svim narodima. Zasjao nam je sveti dan. Dodite, narodi, i poklonite se Gošpodinu, jer je danas sašla velika svjetlost na zemlju!

U nepreglednom mizu svetaca, blažešnika i časnih osoba, koje još čekaju na čast oltara, svaki ima neke svoje poznate oznake, po kojima se raspoznavaju mrtvi, kojima ga je Bog od kovača kod Ane Katarine Emmerick te su takva obilježja: 1. razaznavanje grijeha, 2. Preuzimanje tutih patnja; 3. prepoznavanje ljudi.

Što se tiče razaznavanja grijeha, zaoblježeno je o Ani Katarini, da je još od djetinjstva imala posebni vizionarski osjećaj o mjestima, koja su okupljala na grijehom. Ili gdje je izvršen grijeh.

Prolazeći pokraj zemljišta, gdje je bilo počinjeno kakvo ubijstvo ili razbojstvo,

vidjela bi kako se diže mračan d'm,

koji n'kome drugom nije bio vidljiv.

Stoga je grijeh izazivao kod nje takvu odvratnost, da ga se čuvala kao i veštice.

Ana KATARINA I KLEMENS BRENTANO

Na osobito lijep način pokazao se odnos Ane Katarine prema pojedinim osobama u slučaju znamenitog njemačkog pjesnika Luiže Hössla. Lujza je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je bila protestantkinja, kerčka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i dušboka osjećnost vukla prema katoličkom Crkvu, jer je protestantizam u ono vrijeme ave vše bladnjo tončevi u trizmom racionalizmu. Brentano se zanjubljuje u Lujzu, ali ona, koliko ga je

